

הבשר להשלימו לשיעור כביצה לענין לטמא
טומאת אוכלין.

העור, העצמות והטלפים מצטרפים, משום
שהם נחשבים "שומר" לבשר. ואילו הרוטב,
הקיפה, האלל, הקרנים והגידין מצטרפים,
משום שהם נאכלים יחד עם הבשר (2).

המשנה נקטה שהם "מצטרפים" לטמא
טומאת אוכלים, לפי שכאשר אינם מחוברים
לאוכל אינם מקבלים טומאה כלל, כיון
שאינם עומדים לאכילה בפני עצמם.

אבל הם לא מצטרפים לטומאת נבלות,

והרוטב, המיץ של הבשר היוצא ממנו
כשהוא קרוש על הבשר.

והקיפה, תבלין שנתבשל עם הבשר, ואינו
נאכל בפני עצמו.

והאלל, החיכות בשר קטנות שנחתכו עם
העור, ונשארו דבוקים לעור.

והעצמות, שיש בתוכם מוח העומד לאכילה.

והגידין והקרנים והטלפים.

כל הדברים הללו — מצטרפין הם עם

פ"ג ה"ג] שהם נאכלים עם הבשר, ודלא כרש"י.
לגבי קרנים: בגמרא מבואר שדוקא המקום
הרך שבהם מצטרף לטומאת אוכלים, ומשמע
שרק אותו המקום נאכל עם הבשר, וכן דעת
הרמב"ם [שם פ"ג ה"ג]. אך רש"י לקמן [קכט
א ד"ה מעשה עץ], והתוספות לקמן [ק"ט ב
ד"ה איכא] כתבו, שהקרנים מצטרפים מדין
שומר, וכן כתב השיטמ"ק אות ד'. וצריך לומר
לפי דבריהם, שרק המקום הרך שומר את
האוכל. וראה חכמת שלמה.

לגבי גידין: הקשה הרש"ש, מדוע אינם
מצטרפים לטומאת אוכלים משום שהם שומרים
את הבשר, ולכן כל הטלפים מצטרפות, ואף מה
שאינו מובלע בבשר. אך הרמב"ם [הלכות
טומאת אוכלים פ"ד ה"ד] נקט, שדוקא מה
שמובלע בבשר מצטרף, לפי שהטלפים
מצטרפים מחמת שהם נאכלים עם הבשר, ורק
מה שמובלע בבשר נאכל, [כמבואר בגמרא לגבי
צפרנים].

וכן הם נחלקו לגבי עצמות, שרש"י פירש
שהם מצטרפים מדין שומר, ומדובר בעצם שיש
בה מוח. אך הרמב"ם שם כתב, "והעצמות
המחוברים בבשר", וביאר הכסף משנה [שם

כשם שאינו מטמא אחרים עד שיהא בו כביצה.
ולפי דעת הרמב"ם, הנידון במשנה מה
מצטרף לשיעור כביצה הוא לגבי לטמאות
אחרים. אך לגבי לקבל טומאה אין בזה נפקא
מינה, שהרי אין צריך שיעור כביצה לקבל
טומאה. ולדעת הרשב"א ובעל המאור הנידון
במשנה קיים אף לגבי לקבל טומאה. ולפי דעת
התוספות הנידון קיים אף לגבי לקבל טומאה
מדאורייתא.

2. לגבי טלפים: ברש"י ותוספות מבואר שהם
מצטרפים לטומאת אוכלים משום שהם שומרים
את הבשר, ולכן כל הטלפים מצטרפות, ואף מה
שאינו מובלע בבשר. אך הרמב"ם [הלכות
טומאת אוכלים פ"ד ה"ד] נקט, שדוקא מה
שמובלע בבשר מצטרף, לפי שהטלפים
מצטרפים מחמת שהם נאכלים עם הבשר, ורק
מה שמובלע בבשר נאכל, [כמבואר בגמרא לגבי
צפרנים].

וכן הם נחלקו לגבי עצמות, שרש"י פירש
שהם מצטרפים מדין שומר, ומדובר בעצם שיש
בה מוח. אך הרמב"ם שם כתב, "והעצמות
המחוברים בבשר", וביאר הכסף משנה [שם